

Ängelholms miljöplan 2014 – 2021

Senaste Rev. 2012-12-04

DEL 1 – INLEDNING

Miljöplan för Ängelholms kommun

I Ängelholms kommun finns en varierad miljö som skulle kunna liknas vid ett Sverige i miniatyr. Här hittar man strand och hav, öppet odlingslandskap, sjöar och vattendrag och skogsbeklädda sluttningar längs Hallandsåsen. Denna miljö är viktig att ta omhand på ett hållbart sätt så att även framtidens generationer kan få uppleva denna värdefulla resurs.

2007 började Ängelholms kommun arbetet med att ta fram ett kommunövergripande miljöprogram som skulle baseras på de nationella miljökvalitetsmålen. Detta var ett viktigt steg i kommunens miljöarbete för att samla ihop de insatser som redan gjordes på bred front.

2011 intensifierades miljöarbetet ytterligare då kommunfullmäktige beslutade att en revidering av det framtagna miljöprogrammet skulle göras för att möta samhällets utveckling och framförallt för att fortsätta det arbete som satts igång genom miljöprogrammet. En kommunfullmäktig miljöberedning utsågs för att tillsammans med berörda tjänstemän ta fram ett förslag till en kommunövergripande miljö- och hållbarhetsstrategi. I tjänstemannagruppens arbete har också representanter från gymnasieskolan i Ängelholm funnits med för att ta hänsyn till de ungas perspektiv och tankar.

Hållbar utveckling – myntades av Lester Brown i början av 1980-talet och nådde den internationella arenan genom Brundtlandrapporten i FN1987. Brundtlandkommissionens definition av hållbar utveckling är:

"En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov."

Revideringsarbetet har mynnat ut i det dokument som du nu håller i din hand. Arbetet med att ta fram denna miljöplan baseras på de nationella och regionala miljökvalitetsmålen och syftet med kommunens miljöstrategi är att gynna och förstärka utvecklingen av ett hållbart samhälle. En hållbar utveckling bygger på tre grundpelare, ekologisk hållbarhet, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet, där miljöplanen huvudsakligen syftar till att behandla det ekologiska hållbarhetsperspektivet. Detta måste dock göras utan att tappa fokus på de två andra delarna i begreppet hållbar utveckling. Miljöplanen gäller all kommunal verksamhet, men ska vara så lättillgänglig att den lätt kan anammas och användas av medborgare och näringsliv.

De nationella miljökvalitetsmålen

Generationsmålet – ett övergripande mål

Generationsmålet är det övergripande mål som ska styra miljöpolitiken i Sverige. Det innebär att de stora utmaningarna som finns inom miljöområdet ska vara lösta till nästa generation. Detta ska dock göras på ett sätt som inte innebär ökade negativa miljö- och hälsoeffekter på platser utanför Sverige. Generationsmålet säger också att miljömålen ska utvecklas i takt med beslut från EU och internationella sammanhang. Ytterligare något som nämns i generationsmålet är att kunskapen

om **ekosystemtjänster** måste öka på grund av dess centrala roll i arbetet med miljömål och **hållbar utveckling**. För att man ska nå detta övergripande mål, har Sverige satt upp 16 nationella miljö kvalitetsmål att arbeta med.

De 16 nationella miljömålen

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giftfri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

I det nationella miljöarbetet har kommunerna en viktig roll eftersom dessa tillsammans utgör en stor del av arbetet i att ställa om till ett mer hållbart samhälle. De nationella målen berör olika kommuner olika mycket beroende på bl.a. geografisk placering och demografisk struktur. Med anledning av detta är de nationella målen olika stora utmaningar för olika kommuner. I Ängelholms kommun har man valt att arbeta med sex övergripande och strategiska mål, i vilka de 16 nationella miljö kvalitetsmålen kan sorteras in. Många av de 16 nationella målen passar in i fler än ett av de lokala målen.

De regionala målen i Skåne

Det är länsstyrelsen i Skåne som tar fram och följer upp de regionala målen för Skåne. De regionala miljömålen är baserade på de nationella målen, men är anpassade efter de förutsättningar som finns i Skåne och de utmaningar vår region står inför. Länsstyrelsens arbete med mål och åtgärder görs i samarbete med regionens kommuner för att de ska vara möjliga att genomföra.

De lokala miljömålen för Ängelholms kommun

I kommunens strategiska arbete med miljöfrågorna och för att uppnå de nationella miljö kvalitetsmålen är det viktigt att ha en lokal anknytning och förankring. En lokal anknytning ger målen en mer konkret natur, vilket underlättar när verksamhetsplaner och åtgärder ska utarbetas. En lokal förankring ger dessutom en ökad delaktighet och ett ökat engagemang för miljöfrågorna eftersom dessa rör människors absoluta närhet, en nyckelfaktor vid strategiskt

utvecklingsarbete. Engagemang och delaktighet gör dessutom arbetet mer resurseffektivt eftersom alla vet riktningen kommunen gemensamt arbetar i. Allt miljöarbete i kommunen ska vara baserat på evidensbaserad vetenskaplig fakta.

Ängelholms kommun arbetar med sex lokala inriktningar som på olika sätt täcker in de nationella miljökvalitetsmålen. Inriktningarna och arbetet med dessa är grundat i evidensbaserad vetenskaplig fakta. Innehållet i inriktningarna överlappar varandra till viss del och ska inte behandlas som separata frågor utan användas i en helhetsbild och syfta till att kunna nå det övergripande nationella målet som Sveriges miljöpolitik arbetar för att nå, generationsmålet.

De sex inriktningarna för miljöarbetet är:

God vattenkvalitet

En levande natur och ett friskt ekosystem

Effektiv användning och produktion av energi

Hållbart transportsystem

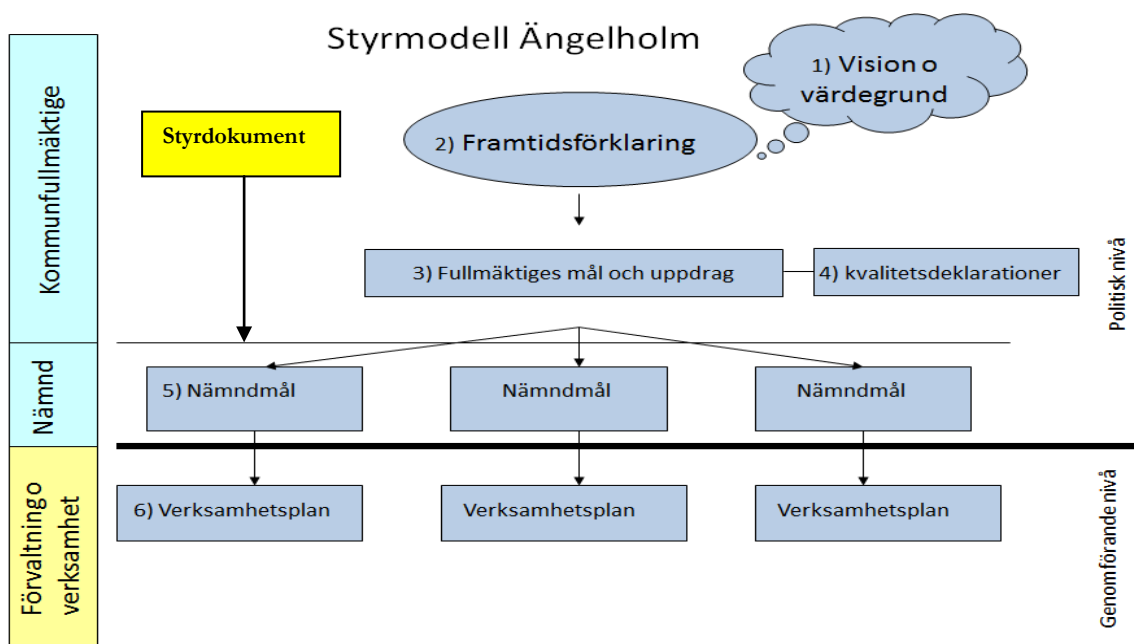
En levande och god bebyggd miljö

Upphandling utifrån ett miljö- och hållbarhetsperspektiv

Hur ska vi gå tillväga?

I del två presenteras de sex inriktningarna med ett segment var. Alla nationella miljömål är berörda utom (14) *Storslagen fjällmiljö* eftersom detta inte är aktuellt i Ängelholms kommun.

Under varje inriktning finns ett antal punkter som ska fungera som ett stöd till nämnderna när de i sina nämndplaner ska ta hänsyn till kommunens miljöplan. Detta gäller samtliga nämnder inom organisationen. Ansvarsstrukturen och arbetsprocessen förklaras med flödesschemat här nedan. Nedanstående schema förklarar hur ett styrdokument som miljöplanen ska integreras i kommunens styrmodell, Ratten.

Kommunfullmäktige har mål de arbetar för att uppnå. Nämndernas mål syftar till att uppnå kommunfullmäktiges mål. Dessa mål berättar *vad* som ska göra och i vilken riktning kommunens verksamhet ska röra sig. Förvaltningarnas verksamhetsplaner berättar *hur* nämndernas mål ska uppfyllas och därmed indirekt också kommunfullmäktiges mål.

När nämndmålen utarbetas ska kommunfullmäktiges mål tillsammans med kommunens styrdokument beaktas. Styrdokumentet innehåller den politiska inriktningen inom ett visst avgränsat område, till exempel de miljöstrategiska frågorna. Styrdokumentet ska fungera som guidelinjer för nämnderna och förvaltningarna när de arbetar fram sina nämnd- och verksamhetsplaner.

Miljöplanen är ett levande dokument och hela Ängelholms kommuns organisation har ett gemensamt ansvar för att uppfylla de delar av de övergripande miljöinriktningar som berör den egna verksamheten. I Ratten integreras uppföljningen av styrdokument, och därmed miljöplanen, i de stora ekonomiska uppföljningarna i april, juli och oktober samt bokslutet. Genom att jämföra den ekonomiska uppföljningen med de olika momenten i miljöplanen fås svaren på frågan om vi är på rätt väg med vårt miljöarbete och om det behövs ytterligare åtgärder för att nämndsmålen ska kunna uppfyllas. Nämnderna och verksamheterna bestämmer dock själva vilka åtgärder man vill fokusera på under tiden.

DEL 2 – MILJÖINRIKTNINGAR

Inriktning:

God vattenkvalitet

För Ängelholm innebär detta att

- grund- och ytvattnet ska kunna ge en god dricksvattenförsörjning och vara gynnsamt för en rik **biologisk mångfald**.
- halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa eller förutsättningar för biologisk mångfald.
- hantering av **dagvatten** ska göras utan att detta har någon negativ inverkan på människors hälsa, infrastruktur och förutsättningarna för biologisk mångfald.
- skyddszoner ska finnas vid vattendrag och sjöar för att minska uttrinningen av gödande ämnen och gynna biologisk mångfald.
- förbrukningen av vatten per capita ska minimeras.

Berörda nationella miljö kvalitetsmål: Bara naturlig försurning, giftfri miljö, ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, hav i balans samt levande kust och skärgård, myllrande våtmarker, ett rikt odlingslandskap och ett rikt växt- och djurliv.

Inriktning:

En levande natur och ett friskt ekosystem

För Ängelholm innebär detta att

- andelen äng- och betesmark ska bevaras och förvaltas på ett sätt som bevarar deras värden.
- **flyttningskorridorer** för växter och djur ska bevaras och nya ska skapas. Nyckelbiotoper ska sammanbindas på ett sådant sätt att en naturlig spridning kan ske.
- arealen våtmark ska utökas för att reducera utsläppen av gödande ämnen och för att bidra till en ökad biologisk mångfald.
- vid nytecknande /förnyelse av arrendeavtal ställs krav på att arrendatorn ska bruka jorden på ett miljövänligt och hållbart sätt.
- inslaget av **död ved** i äldre lövrik skog och gammal skog ska **förstärkas** och ökas.

Berörda nationella miljö kvalitetsmål: Giftfri miljö, ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, hav i balans samt levande kust och skärgård, myllrande våtmarker, levande skogar, ett rikt odlingslandskap och ett rikt växt- och djurliv.

Inriktning:

Effektiv och hållbar användning och produktion av energi

För Ängelholm innebär detta att

- främja och stimulera förnybar energiproduktion.
- energieffektiviseringsåtgärder ska prioriteras både genom tekniskt utbyggande och genom beteendeförändring.
- kommunen ska vara 100 % fossilbränslefria i all energianvändning.
- stimulera och prioritera användningen av biogas. Kommunen ska uppmuntra utbyggnad av biogasinфраstruktur.

Berörda nationella miljö kvalitetsmål: Begränsad klimatpåverkan, frisk luft, bara naturlig försurning, giftfri miljö och god bebyggd miljö.

Inriktning:

Hållbart transportsystem

För Ängelholm innebär detta att

- Utveckla ett hållbart transportsystem som syftar till att öka andelen gång-, cykel- och kollektivtrafik.
- kommunen ska vara helt fossilbränslefria i alla transporter kommunen äger eller brukar.
- kontinuerligt mäta och kartlägga utsläpp som kopplas till transporter.
- kommunen ska verka för ökad gång och cykling genom kampanjer.
- Kartläggning och hantering av trafikbuller.

Berörda nationella miljö kvalitetsmål: Begränsad klimatpåverkan, frisk luft, bara naturlig försurning, giftfri miljö, ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, hav i balans samt levande kust och skärgård och god bebyggd miljö.

Inriktning:

En levande och god bebyggd miljö

För Ängelholm innebär detta att

- gång-, cykel- och kollektivtrafik prioriteras. I tätbebyggt område bör det inte vara längre än 500 m till närmaste kollektivtrafikmöjlighet.
- köpcentra planeras i anslutning till centrum och med kollektivtrafikförbindelse.
- hållbar grönstruktur och tätortsnära rekreation ska förbättras och utvecklas.
- minimera störande och hälsofarlig bullerpåverkan. Bevara Ängelholms tysta områden.
- hållbar bebyggelseutveckling med nybyggnation i anslutning till befintlig bebyggelse.
- Projekt kring ny och innovativ miljöteknik ska finnas i anslutning till nybyggnation.

Berörda nationella miljö kvalitetsmål: Begränsad klimatpåverkan, frisk luft, giftfri miljö, skyddande ozonskikt, säker strålmiljö, ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, hav i balans samt levande kust och skärgård, god bebyggd miljö och ett rikt växt- och djurliv.

Inriktning:

Upphandling utifrån ett miljö- och hållbarhetsperspektiv

För Ängelholm innebär detta att

- all upphandling ska ske utifrån ett miljö- och hållbarhetsperspektiv.
- ett utbildningsprogram tas fram för kommunens upphandlingsansvariga som årligen genomförs.

Berörda nationella miljö kvalitetsmål: Alla nationella miljö kvalitetsmål.

DEL 3 – Appendix

Ordlista och definitioner för Ängelholms kommuns miljöplan

Biologisk mångfald - variationsrikedomen bland levande organismer i alla miljöer (inklusive landbaserade, marina och andra akvatiska ekosystem) samt de ekologiska komplex i vilka dessa organismer ingår; detta innefattar mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem (definition från Konventionen om biologisk mångfald, 1993).

Dagvatten – Dagvatten är till exempel regnvatten, uppträngande grundvatten eller smältvatten som tillfälligt förekommer och avrinner på markytan eller på en konstruktion.

Ekosystemtjänst – En funktion hos ett ekosystem som gynnar eller upprätthåller människans livsstandard. Detta kan till exempel vara pollinerande insekter, vattenrening, luftrening eller skadedjursbekämpning.

Flyttningskorridorer – Ett landområde som möjliggör arter att förflytta sig mellan två områden som utgör deras naturliga livsmiljö.

Förstärkas - Med att förstärka menas att förvaltningen av skogar ska ske på ett sätt som gynnar biologisk mångfald och naturvärden utan att eventuella fornlämningar och kulturlämningar skadas.

Hållbar utveckling – En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

Död ved – Död ved får man genom att låta en del fallna träd ligga.